

Titel: Æreminde over Salig Hr. Etatsraad Nissen.

Citation: "Æreminde over Salig Hr. Etatsraad Nissen.", i *Luxdorphs samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Række 1 bind 16*, A.H. Godiches Efterleverske, 1771, s. 1.
Onlineudgave fra Trykkefrihedens Skrifter: https://tekster.kb.dk/text/tfs-texts-1_016-shoot-workid1_016_002.pdf (tilgået 28. april 2024)

Anvendt udgave: Luxdorphs samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Række 1 bind 16

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Æreminde over Sallig Hr. Etatzraad Nissen.

Kiøbenhavn, 1771.

Trykt i det Konge!. Universitets Bogtrykkerie hos A. H. Godiches Efterleverske.

2

3

Erindring til Læseren.

Hverken Hyklerie eler Egennytte

har bragt mig til at opsætte disse Linier, thi saa megen Afskye som jeg har for det første, saa lidet skat og det sidste bringe

4

mig nogentid til at føre min Pen. Kun Kierlighed til Sandhed, kun en sand Høragtelse for den Hensovedes Dyder, og Rygtet om hans ædelmodige Gierninger har frembragt disse Tanker. Det er ikke givet noget Menneske at læse i andre Menneskers Hierter. Han seer deres Dyder, han veyer deres Værd, ikke efter Forsæt og Billie; det kan kun den, som seer nøye indtil Tanker og Begieringer, men Mennesket veyer dem efter det Gode, som derved udbredes i Verden. Han ønsker sine Medborgere til

5

Lykke med enhver dydefuld Gierning, Det er dydige Gierninger, der bevarer Menneskeligheden fra Undergang, der opholder Rigerne, der beskiermer Staterne. Det er upaatvivleligt at en Mand, som gjør vel imod Mange, en Mand som man ikke kan besylde for nogen Last, fortjener at kaldes en retskaffen og en ædel Mand, hans Gierninger maa man ære, og kalde ham en Dydens Ven. Hyklerie, Egennytte og Ærgierrighed kan efterabe Dyden, men aldrig bestandig, aldrig til sit Lives Ende, aldrig med

6

Beredvillighed og Lyst, og dette gjorde den Mand, hvoraf jeg her har malet nogle Træk. Maatte kun min ringe Roes være ham saa værdig, som for: tient, da skulde jeg smigre mig med den Lykke, at have været mine Medborgeres Tolk til Menneskevennens og Patriotens Ære

7

Det er Menneskelighedens Pligt, at begræde den Retsindiges Tab; thi hvor faa ere de Retskafne i Landet? hvor faa ere de som elsker Sandhed og Dyden? hvor faa ere de hvis Glæde det er, at være de Fortrængtes Hielp, de Forladtes Trøst, og de Ydmyges Forsvar og Stytte.

- Æren er Dydens sande og fortiente Belønning. Den følger altid med enhver dydig Gierning, enhver Bestræbelse efter at gjøre det Gode, men kun altid den sande,

8

som er Hiertets egen Overbeviisning om vore Gierningers Rethed, saavidt Retskaffenhed kan være i de menneskelige Handlinger. Denne sande Ære er altid Dydens skiulte Løn. Dyden boer helst i Ydmyghedens

Hytte. Den kiender selv de menneskelige Dyders Ufuldkommenhed, og den maaler sine Gierningers Ringhed efter sine egne Ønsker og sit Forsæt, men Dydens udvortes Belønning, de Frommes, de Retskafnes Bifald og de Forstandiges Roes bliver og undertiden Dydens Løn. Den søger ikke selv efter Roes; thi Daarens Roes er ligesaa forfængelig, som hans allerskammeligste Beskylninger afmægtige til at forringe Dydens Værd. Den bliver evig uforglemmelig i den Retskafnes Siæl. Han seer Dydens Gierninger, beundrer den, og glæder sig.

Intet Menneske kan belønne de Retskafnes Gierninger. Kun det alvidende

9

Forsyn belønner dem i al Evighed. Han har optegnet dem for sit Ansigt, og han tæller de Retfærdiges Skrit, men det hører Menneskene til, at skionne paa det Gode, og at opmuntre hverandre til selv at gjøre got.

Et skammeligt Hyklerie er ligesaa lidet i Stand til at gjøre Laster til Dyder, som en skammelig Dumdristighed kan belage Dyden sin Roes. Den første handler af Egennytte, og den sidste af Misundelse, og det ugudelige Forsæt, at undertrykke det Gode, at hans egen Ondskab ikke skal sees af Sandhedens Øye og hans Gierninger ikke straffes med deres fortiente Løn. Han vil ikke selv være blant de Gode, og han kan ikke heller taale, at andre maae være det. Maatte alle blive som han, da var hans Laster ingen Skam. Dog, den Daarlige! naar alle bleve som han, hvor gik det da til i Landet?

10

Men lader os vende vort Øye fra den Uretfærdiges Boelig til den Mands Huus, som grønnes ved Ædelmodighed og Sandhed. Her høres den Fortrængtes Graad, og de Forladtes Suk at anraabe om Hielp. Hvorfor søger saa mange saadanne hen til hans Boelig. For, der ere saa mange Fortrængte, men saa faa, som vil hielpe. De søge derfor hen til det Sted, hvor de finde Redning og Frelse. Seer! med hvilket medlidende Øye Menneskevennen ynkes over deres Jammer; med hvilken Agtsomhed og Medynk han horer deres Klage, hvor villig han er til at meddele dem alle, dem han aldrig kiendte, dem han aldrig havde seet, for det Øyeblik de anraabte ham om deres Hielp. blegner Misundelse! skielver Frekthed! søger forgieves at bruge eders skarpeste Vaaben! lad Utaknemmelighed raabe høyt, og Dumdristighed fortælle fin egen Skam!

—

11

Det er Menneskets høyeste Ære, det er hans sande Liv, at have gjort mange lyksalige, at have været den Fortrængtes Arm og den Forladtes Haab.

Saa var Han, hvis Støv nu hviler ved hans dydefulde Frues. Han kiendte Livets sande Værd. Han vidste, hvor uværdigt det Liv er, som ikke føres til vores Medborgeres Vel, naar vi har Evne til at hielpe. Dette var den Belønning, hvormed Forsynet kronede hans menneskelige Ønsker, hans ædle Bestræbelser for hans Medborgeres Velfærd, at den satte ham i Stand til, at gjøre vel imod mange, og at være de Fortrængtes Ven.

O! at mange af dem, som priser Dydens Fortreffelighed og Skiønhed, men som selv vise saa lidet at svare til deres egne Ord, maatte af ham lære, hvad det er at være dydig, og at de, som søge

12

at drive Spot med Dydens Navn eller at forvende dens Ære, maatte kiende og udøve Dyden, som allene kan gjøre os sande lyksalige her i Verden, og følge os ind i Evighedens glædefulde Havne, hvor Ufuldkommenhed ikke mere skal blande sig i vore Gierninger, hvor Misundelse og Bagtalelse ikke mere skal fordømme vore Handlinger, men hvor den Ugudelige skal høre op at plage den Retskafnes Siæl.

Det er ikke Fødselen der kan gjøre os til dydige og retskafne Mennesker. Den kan ikke forskaffe os nogen virkelig Ære, Den er en Besikkelse af Naturen, og kan ikke gives os af os selv. Det er altid roesværdigere at være født af en ringe og ubekendt Stamme, og at have fortient ved sin Flid, sin Indsigt og Oprigtighed at forfremmes til en Høyere, end at være født af en adelig Slægt og ikke at vise sig fom en ædeltænkende Mand.

13

Det er altid Patriotens Pligt, at forvalte sine Sager med Retsindighed og Flid, og at foregaae andre med et efter: følgelsesværdigt Exempel. Det er en retskaffen Mands Ære at have været flittig i sit Embede, oprigtig i sine Ord, nøyagtig i sine Løfter, venskabsfuld mod sine Venner, og menneskekerlig imod alle.

Saaledes var den Mand, hvorom der nu høres af alle; Ak! at den Retskafne døde; ved hvis Død saa mange maae klage: vor Velgiørere er ikke mere. Hvor retsindig vandrede han ikke alle hans Lives Dage. Med hvilken Retskaffenhed i sit Embede, med hvilken Kierlighed til sine Medborgere, med hvilken Tienstvillighed mod de Ringe, med hvilken Iver for det Gode, med hvilken Ømhed for sin Frue, med hvilken Oprigtighed i sit

Venskab, og med hvilken almindelig Kierlighed imod Alle.

14

Hvor sandrue, hvor oprigtig i sin Tale, hvor ordentlig, hvor utrettelig i sine Forretninger, hvor langsom til at dømme om andre, og hvor beredvillig til at tænke vel om enhver. Hvor tarvelig uden Karrighed, hvor gavnmild uden Ødselhed, uden Stolthed, uden Egennytte. Hvor let til at tilgive, at forglemme al Forurettelse og Utaknemmelighed.

Hvor ofte saaes hans mandlige Øye at henflyde i medynksomme Taare, nu over den beste Ægtefælles Smertes og Jammer, nu over Dydens Undertrykkelser og Modgang, nu over den Faderløses, den Forladtes Uselhed og Suk.

Nu maatte han see den kierligste Mage at gaae ind for ham i Evigheden. Dette var hendes sidste Ønske for de Bedrøvede og Forladte: at hendes Ven, hendes Mage maatte endnu leve længe til at være deres Ven og deres Fader. Taare

15

strømmede ned af den Frommes Kinder, han bad med hende til deres evige Forløser, og saae henrykt af Glæde, med hvilket Haab hun indgik til Dydens Løn.

Snart, ak! alt for snart maatte han følge hende efter, efterat han havde nydt endeel af den Eviges Belønning: At et langt Liv skal mætte den Retfærdiges Siæl. Kort for dem, som savner ham her i Verden, men et Liv som havde været langt for ham ved hans retffafne Vandel. Thi det er efter vore Gierninger vore Dage skal tælles. At have levet et Aarhundrede, uden at have gjort Got, er at have levet kortere, end den Unges Liv, der dør i sin blomstrende Alder, men hvis Dage ere tegnede med mange retskafne Gierninger.

O Dyd! hvor herlig er din Ihukommelse for den Retskafnes Siæl! Hvor lykkelig er den, som vandrer paa dine

16

Veye. Fred og Lyksalighed skal omskygge ham her i Verden, og evig Glæde stal omfavne ham hisset. Lad Livets Storme bruse; lad Misundelses, lad Bagtalelses og Ondskabs Aand gjøre den Retfærdiges Dage bittre; med en rolig Smil vender han sine Øyne til Himmelen, hvorfra den Eene Retfærdige med sit alvidende Øye skuer hans inderste Tanker, og demmer hans Siæl; Han kiender hans Aand; han veyer hans Gierninger. — Ulyksalig er den, hvis Gierninger han finder for let!